

LRKSA OFICIALUS ORGANAS
Lietuviai kas du mėnesiai.
Prenumerata metams \$2.00.
Redakcijos adresas:
71-73 So. Washington Street - (P. O. Box 52)
Wilkes-Barre, Pa. 18703 • Tel. 823-2075

GARSAS

Second-Class postage paid at Brooklyn, N. Y. Post Office

LITHUANIAN R. C. ALLIANCE OF AMERICA
Official Organ
Published Every Second Month
Tel.: Glenmore 2-9222
610 Willsoughby Avenue, Brooklyn, N. Y. 11221

NO. 2

BALANDIS - APRIL, 1972

VOL. - METAI 55

PIRMAEILIAI MŪSŲ DARBAI

Atstovų išrinkimas seiman. — Naujų narių įrašymo vajuus pagyvinimas

Šiame numery, čia pat pirmą puslapį, telpa prezidento L. Šimučio pranešimas apie atstovų rinkimą seiman. Susivienijimo įstatai nustato, kad atstovai ir alternatai turi būti išrinkti ne anksčiau 90 dienų prieš seimą ir ne vėliau 30 dienų. Išrinktų atstovų ir alternatų mandatai Susivienijimo centrą turi pasiekti ne vėliau 15 dienų prieš seimą, kad centras turėtų galimybės patikrinti išrinktų atstovų ir alternatų narystės stovį.

Remiantis įstatais, į seimą gali rinkti atstovą kiekviena kuopa, neatsižūrinant skaičiaus narių, o didesnis kuopos renka po vieną atstovą nuo 25 narių ir nuo likučio nemažesnio 15 narių.

Kadangi kiekviena kuopa gauna iš centro paskyrimus atstovų išlaidoms padengti, tai tokiu būdu kuopoms palengvina pasiūsti didesnę skaičių atstovų seiman. O tos kuopos, kurios iš eilės į du seimus nepasiūnia savo atstovų, jų paskyrimai pervedami Lėšų fondui.

Reikia turėti omeny, kad juo gausesnis seimas atstovais, tuo jo nutarimai yra svaresni, o seimų nutarimai yra privalomi visiems nariams. Tadgi visos kuopos turėtų pasistengti savo atstovus seime turėti.

Sukaktuvinio vajuus reikalai

Susivienijimo 85 metų sukakties proga Direktojų taryba paskelbė sukaktuvinį vajuus su reguliariais komisijais ir specialiomis pinigineis dovanomis. Kiekvienas organizatorius ar bile narys, įrašęs naujų narių gauna nustatytus komiskus, o įrašę ne mažiau penkių naujų narių turi galimybę laimėti specialias pinigines dovanas. Apie sukaktuvinį vajuus plačiau

MIRĖ KARDINOLAS TISSERANT

Vatikano Miestas — Vasario 21 mirė kardinolų kolegijos viršininkas kardinolas Eugene Tisserant, 87 m. amžiaus.

Velionis buvo kalbų mėgėjas, jis gerai buvo išmokęs hebrajų ir arabų kalbas.

Vatikano tamyboje paliko puikų rekordą.

Velionis buvo gimęs 1884 m. kovo 24 Nancy, Prancūzijoje. Kunigu buvo įšvestas 1907 metais.

Velionis vadovavo kardinolų konklavoms išrinkusioms Popiežių Joną XXIII-jį ir dabartinį popiežių Paulių VI-jį.

Dėl nesuveikatos iš Vatikano Kurijos pasitraukė 1971 m. kovo mėnesį.

PRAŠO GRAŽINT PETICIJAS

Amerikos Lietuvių Taryba šiuo metu deda pastangas sutvarkyti visas prisijūstas protesto peticijas, kurios bus įteiktos Prezidentui Nixonui balandžio mėnesį. ALTas prašo visus dar neprišutus pasirašytas peticijas — nesvarbu, kad peticijos lapai bus nepilnai užpildyti —kuo greičiau gražinti ALT-ai, 2606 West 63rd Street, Chicago, Illinois 60629.

ALT Informacija

Iš Lietuvos gauto laiško žiniomis, maisto produktų kainos Lietuvos kaime, esančiame netoli miesto, šių metų pradžioje buvo tokios: juodos duonos kg. — 20 kapeikų, baltos — 25-35 kp., sviesto kg. — 3 rb., kiaušienos kg. — 2 rb., jautienos — 1 rb. 80 kp., gera žąsis — 5 rb., pieno litras — 20-30 kp.

(Elta)

yra vajuus plane, kurs telpa trečiame puslapyje.

Ne pro šalį pastebėti, kad kai kurie organizatoriai jau turi užsitikrinę ne tik reguliarius komiskus, bet ir specialias dovanas. Kuo daugiau narių įrašo, tuo didesnes specialias dovanas užsitikrina.

Iki sukaktuvinio vajuus užbaigos dar yra pusketvirto mėnesio — jis tęsis iki seimo, kurs įvyks liepos 30, 31 ir rugpjūčio 1 ir 2 Chicagoje. Tadgi dar yra gražas laiko ir kiekvienas organizatorius dar gali laimėti, ne tik komiskus, bet ir specialią pinigine dovaną. Seime

komiskus, bet ir specialias pinigines dovanas.

BROŠIŪRELIS APIE LRKSA APRDAUDAS

Susivienijimo centras išleido lietuvių ir anglų kalbomis (atskirai) brošiūrelių kreipkitės aprdaudas — su trumpais paaiškinimais apie aprdaudas planus pilnamečiams ir jaunamečiams, ir apie priedines beneficijas. Paranki informacija numatytiems kandidatams narystėn. Organizatoriai norintys įsigyti šių brošiūrelių kreipkitės

centro įstaigon, P. O. Box 32 (71-73 So. Washington Str.), Wilkes Barre, Pa. 18703.

Užsakant pažymėkit kiek kopijų norite ir kuria kalba.

MIRĖ PRELATAS J. A. LIPKUS

Grand Rapids, Mich. — Ketvirtadienį, kovo 23, mirė buvęs lietuvių Šv. Petro ir Povilo parapijos klebonas, ilgametis LRKSA 54 kuopos narys, prelatas Juozas A. Lipkus, sulaukęs arti 78 metų amžiaus.

Palaidotas pirmadienį, kovo 27, iš 7v. Petro ir Povilo bažnyčios.

Velionis buvo gimęs 1894 m. gegužės 3 Alytuje. Kunigu buvo įšvestas 1921 m.

Plačiau apie velionies gyvenimą ir veiklą bus kitam numerį.

Susivienijimo Lietuvių Amerikoje 57-tasis nacionalinis seimas įvyks š. m. birželio 26-30 vykių DiLido viešbučio patalpose.

Laikas uoliau sukurtyti, ypač tiems, kurie nori laimėti ne tik

VAJAUS DAVINIAI

bus malonu išgirsti vajuus davinus, kas ir kiek naujų narių įrašė, o ypatingai galės pasiūlyti patys organizatoriai, šauiniai pasidarbavę savo organizacijos naudai.

Katalikų Susivienijimas turi moderniškus aprdaudas planus ir pilnamečiams ir jaunamečiams. Mokesčiai palyginami yra mažesni negu kitų organizacijų ir komercinės aprdaudas kompanijų.

Tad į darbą, Susivienijimo bičiuliai. Laimėkit komiskus, specialias dovanas ir pasidarbukite savo brangios organizacijos naudai!

PROF. J. BRAZAITIS LAIMĖJO PREMIA

Pirmąją Lietuvių Katalikų mokslo akademijos kun. Juozo Prunskio fondo žurnalistikos (1971 m.) premiją laimėjo visuomenininkas, publicistas, ilgametis "Darbininko" redaktorius prof. Juozas Brazaitis.

Žurnalistikos premija skiriama įvertinti ir atžymėti sunkią ir atsakingą lietuvių žurnalisto darbą.

Jury sprendimas yra toks: "Lietuvių Katalikų Mokslo akademijos kun. Juozo Prunskio fondo žurnalistikos premijos jūry komisija, sudaryta iš kun. Leonardo Andriekaus, O.F.M., dr. Domo Jasiūčio, dr. Jokubo Stuko, dr. Vytauto Vyganto ir dr. Broniaus Radzivano, susirinkusi Kultūros Židinje, Brooklyn, 1972 m. sausio 23, žurnalistikos premiją 500 dol. visais balsais skiria Juozui Brazaičiui už brandų bei svarų įnašą į lietuvių periodinę spaudą per 50 metų."

Premija laimėtoji iškilmingai įteikta š. m. balandžio 3 Liet. Katalikų Mokslo Akademijos posėdy.

DIREKTOJŲ TARYBOS SUSIRINKIMAS

MetinisirpriešeiminisLRK—SA Direktojų Tarybos susirinkimas įvyks 1972 m. balandžio mėn. 26, 27 ir 28 centru įstajogspatalpose, 71-73 So. Washington Str., Wilkes Barre, Pa.

Pirmasis posėdis prasidės balandžio 26, 1 val. P. M.

Iždo globėjai centro sekretoriaus ir išdininkės knygas tikrins balandžio 24, 25 ir 26 iki pietų.

Darbotvarkėj raportų išklausymai ir priėmimas, aktualių Susiv. reikalų apsvartymas ir nuosprendžių priėmimas.

Visi direktoriai, malonėkite dalyvuti susirinkime.

Leonardas Šimutis, prezidentas

SEIMO ATSTOVŲ RINKIMAI

Rinkimus reikia praveisti ne anksčiau 90 dienų prieš seimą ir ne vėliau 30 d.

LRKSA 65-sis seimas įvyks 1972 m., liepos 30-31, rugpjūčio 1 ir 2, Chicago, Ill.

Renkant seimo atstovus reikia prisilaikyti Susiv. įstatų straipsnio 6-to skyriaus 5-to nustatytos tvarkos:

(a) Kiekviena Susivienijimo kuopa turi teisę išrinkti vieną atstovą ir jo pavaduotoją, nežūrinant jos suaugusių narių skaičiaus. Jei kuopoje yra daugiau kaip 25 suaugusių narių (jaunamečiai nariai neįskaitomi), apsidraudusių gvybę, tai vienas atstovas ir jo pavaduotojas renkamas nuo kiekvieno 25 narių skaičiaus ir papildomai vienas atstovas bei jo pavaduotojas nuo likučio suaugusių narių, jei tas likučio nemažesnis kaip 15 narių.

(b) Atstovai ir jų pavaduotojai yra renkami reguliariai kuopos susirinkime ne vėliau kaip 30 dienų ir ne anksčiau kaip 90 dienų prieš seimą.

(c) Išrinktų atstovų įgaliojimo pažymėjimų du egzempliorius pasiūlo kuopos pirmininkas ir sekretorius pridedami kuopos antspaudu. Vienas įgaliojimo egzempliorius siunčiamas Susivienijimo centrui ne vėliau 15 dienų prieš seimą įregistruoti ir patikrinti atstovo narystės padėčiai. Kitas egzempliorius įteikiamas seimo atstovų įgaliojimų tikrinimo komitėjai. Ši antrašį įgaliojimo egzempliorių atstovai vežasi su savim į seimą. Panašiai elgiasi ir atstovų pavaduotojai. Ir jie privalo įregistruoti 15 dienų prieš seimą.

(a) Every lodge of the Alliance shall be entitled to elect one delegate and an alternate to a Convention for any number up to twenty-five (25) adult insured members, (juvenile members are not to be included), in good standing at the time of election of delegates and an additional delegate and alternate for each additional twenty five (25) members.

(b) Delegates and alternates shall be elected by the votes of the members present and voting at a regular lodge meeting not later than thirty (30) days and not earlier than ninety (90) days prior to a Convention.

(c) Credentials shall be made out

in duplicate for the delegates elected to be signed by the President and Secretary of the lodge with the seal of the lodge affixed thereto. One copy shall be sent to the Home Office of the Alliance not later than fifteen (15) days before the Convention for registration and verification of the delegates membership standing. The other shall be presented to the Credentials Committee at the Convention. Alternates who are to serve as delegates for the regularly elected delegates unable to attend a convention shall also be required to register at the Home office for verification of their membership standing not less than fifteen (15) days prior to the Convention.

Visos kuopos gaus iš centro atitinkamas formas-blankas išrinktų atstovų ir alternatų įgaliojimams-mandatams. Kuopų viršininkų pareiga prižiūrėti, kad rinkimai būtų praveisti įstatas nustatyta tvarka ir mandatai laiku pasiektų centrą. Prisi laikant tvarkos bus išvengta bet kokių nesuderinamumų ir nemalonumų pačiame seime.

Primenama kuopoms, kad remiantis 63-jo seimo nutarimu, jei kuri kuopa nesiūnia atstovo ar atstovų iš eilės per du seimus, praranda centro paskyrimus atstovų išlaidoms — paskyrimai (sudarę kontribucijos) pervedami į reguliarią Lėšų Fondą.

Juo seimas turi didesnę atstovybę, tuo jis yra labiau apnuojuojantis, tuo jo nutarimai yra reikšmingesni. Kaip žinoma, seimų primti nutarimai yra privalomi Susiv. vadovybei ir visiems nariams.

Tad visos kuopos stengkitės išrinkti ir pasiūsti savo atstovus seiman.

Leonardas Šimutis, LRKSA prezidentas

CHICAGIEČIAI PASIRUOŠIA 65-JAM SEIMUI

1972 m. vasario 4 d. dr. VI. Šimaičio Real estate patalpose įvyko naujos Chicagos apskrities valdybos posėdis. Pagrindinis šio posėdžio punktas buvo 65-tojo seimo reikalai.

Susirinkimas pradėtas malda. Numatytos šios komisijos ir jų vadovai: religinė — vadovaus kun. C. Auglys; banketo — K. Bertužienė, padedant dr. VI. Šimaičiui, jaunimo programos — Ignas Sakalas; išvykos — A. Povilaitis; spaudos-informacinė komisija; meninės programos parengimui — kun. A. Stašys.

Komisijų vadovai paruošė detalizuotus pranešimus ateinančiam valdybos posėdžiui.

Valdyba nutarė kviesti Susiv. pr. L. Šimutį, kaip 163 kp. atstovą, vyriausiu koordinatorium seimo ruošos komitete ir kviečiant dalyvauti valdybos posėdžiuose.

Perskaitytas Susiv. prezidento L. Šimučio laiškas, kuriame jis sugestuoja sudaryti seimui ruošti garbės komitetą ir siūlant į jį organizacijų atstovus. Siūlymai svarstyti ir garbės komitetas dar bus papildytas sekančiam apskrities valdybos posėdyje.

Svarstyta prašyti Direktojų tarybos skirti lėšų skelbtis dienrašty "Drauge" ir apmokėti išlaidas susidariusias už "Mūsų socialinė ir fraternalinė apžvalga" skyrių. Tuo tikslu parašyti Direktojų tarybai raštą.

Baigus svarstymus susijusius su 65 seimu, kun. Stašys A. L. Tarybos vardu prašė LRKSA remti finansiniai A.L.T., nes pasikeitus JAV užsienio reikalų departamente vėjams, kai kur yra nubraukiamos lėšos pavergtų tautų laisvinimo reikalams, o toks reikškinys neturi

mus sustabdyti nuo siekių gauti Lietuvai laisvę ir nepriklausomybę ir sugrąžinti lietuvių tautą į laisvųjų tautų šeimą.

Susirinkimas užbaigtas malda.

Linkėtina, kad gražas su lietuviška meile pradėtas darbas klestėtų ir duotų gerų pasekų.

St. J-ras

Lietuvoje minėta artisto Stasio Sodeikos 75 m. amžiaus sukaktis. Š. Sodeika, vienas iš kelių brolių Sodeikų, teatre yra dirbęs 34 metus, iš jo pasitraukė 1957 m. (Elta)

Nuo š. m. vasario 7 ligi vasario 22 d. imtinai kalbėjo apie Lietuvą, priminė jos vedamą kovą 21 JAV Kongreso senatorius ir 69 Atst. Rūmų nariai, tad iš viso — 90 Kongreso narių. (Elta)

Lietuvoje išleista Jono Dovydaičio trečioji biografinio — atsiminimų pobūdžio knyga "Zmogaus sparnai". (Pirmos dvi buvo "Skambi šviesa", "Aerodromo apysakos"). Paskutinė prasa koma apie Lietuvos sklandymo tėvą, konstruktorių Bronių Oskinį, nušviečiama sklandymo Lietuvoje istorija.

(Elta)

— Balandžio 15 ir 16 New Carrollton, Maryland, Sheraton Inn viešbučio patalpose, įvyks antroji Baltų Informacijos konferencija. Lietuvių organizacijos raginamos siūsti savo atstovus.

Šm. vasario 24 Hot Springs, Arkansas, miręs profesorius dr. Konstantinas Račkauskas testamentu paliko 2000 dolerių Viliui Brazinskų gyno mo bylai ir 2000 dol. Liet. Enciklopedijai anglų kalba išleisti.

Liet. Kat. Mokslo Akademijos Istorijos Mokslių Sekcijos nariai sausio 5 pas pop. Paulių VI audienroje. Popiežiui įteikiamas Lietuvos vyskupų raliacijų I tomas. Iš k. į d. kun. dr. J. Vaišnora, MIC, kun. prof. dr. P. Rabiškauskas, SJ, mons. dr. J. Bičiūnas, kun. R. Krasauskas.

METINIS LRKSA CHICAGOS APSKR. KUOPŲ ATSTOVŲ SUSIRINKIMAS

1972 m. sausio 23 Amerikos Lietuvių Tarybos patalpose įvyko svarbus metinis LRKSA Chicago apskrities kuopų atstovų susirinkimas.

Nežiūrint blogo oro ir gausių kitų parengimų, susirinkimas buvo gausingas ir darbinas.

Susirinkimą atidarė, dalyvius sveikino ir darbotvarkę patiekė apskrities pirmininkas Andrius Povilaitis ir pakvietė kun. A. Stašį sukalbėti maldą.

Po to pakvietė Kazį Kleivą vadovauti susirinkimui, o juristą Petrą Jokubką — sekretoriauti.

K. Kleiva, padėkojęs už parodytą pasitikėjimą, perskaitė darbotvarkės punktus pasirydams dalyvius dėl jos pasisakyti. Darbotvarkė priimta ir ją sudarė dešimt svarstytytųjų punktų, bet suminėsių tik svarbesnius ir reikšmingesnius, kurie yra žinotini Susivienijimo besidominčiai visuomenei.

1971 metų valdybos veiklos santrauka

Šį pranešimą padarė pirmininkas A. Povilaitis, pareiškdamas, kad metų bėgyje valdyba turėjo penkis posėdžius, surengė Susivienijimo 85 metų sukakties minėjimą; stengėsi Susivienijimą atstovauti reikšminguose bendruose lietuvių sambūriuose; rūpinosi naujų narių įrašymu. Toliau pareiškė pasitenkinimą 160 kuopos veikla, kuri rodė ne tik Susivienijimo reikšmę lietuviškoje bendruomenėje, bet ir surengė susitarinimo vakarienę, banketą. Taip pat paminėjo ir 48 kuopų, gyvenančių Cicerose, kuri irgi pasireiškė gyvenimo veikla.

Apskrities išdėstymui Feliksui Sireičiui nedalyvaujant susirinkime (dėl įsipareigojimų Balfe), apie apskrities finansinį stovį pranešimą padarė išdo globėjas, kuris pareiškė, kad piniginė atskaitomybė vedama pavyzdinai ir apskrities kasoje 1972 m. sausio 1 d. buvo 617.25 dol.

Užbaigus valdybos nariam pranešimus, diskusijų metu buvo užklausta, kas buvo padaryta praėjus seime išrinktos komisijos Susivienijimo veiklos patobulinimui ir padarymui organizacijos patrauklesne platesnei lietuviškai visuomenei. Apskrities pirmininkas pareiškė, kad buvo parašytas raštas centro valdybai ir gautas atsakymas, kad centro valdyba nesanti kompetetinga kontroliuoti minėtos komisijos darbus ir duoti jai nurodymus, nes ji yra tiesioginiai atsakinga prieš seimą, taipgi pabrėždamas, kad iškil centro valdyba nėra gavusi iš jos jokių sugestijų. Priėta bendros nuomonės, kad Susivienijimo visi padaliniai-kuopos ir apskritys privalo ruošti seimui duoti siūlymus, kaip pagerinti Susivienijimo stovį, nežiūrint komisijos ir centro valdybos tuo reikalu daromų žygių, nes tik visų teiktinų jėgų gali duoti teigiamą davinių.

Naujos vadovybės rinkimai
Baigus diskusijas, apskrities pirmininkas pareiškė, kad senoji valdyba baigė savo darbą ir prašo išrinkti naują. Pirmininkavęs padėjo senajai valdybai ir išdo globėjams už metų bėgyje dėtas pastangas ir perėjo prie naujos valdybos rinkimo.

Prieš pradėdant rinkimus buvo siūloma, kad būtų statomi kandidatai kiekvienai pareigai ir už juos atskirai balsuojama. Šiemet Chicagoje įvyks Susivienijimo seimas, tad vietinė apskritis turi didelę atsakomybę už seimo priėmimą. Siūlyta išrinkti keturis vicepirminikus ir rinkimus pravesti pusiau slapto balsavimu; be to, išrinkti prie apskrities valdybos informacinę komisiją iš trijų asmenų.

Siūlymai priimti ir po trumpų diskusijų išrinkta šio sąstato valdyba: kun. C. Auglys — dvasios vadas, kun. A. Stašys — pirmininkas, dr. V. Šimaitis — pirmasis vicepirmininkas, A. Povilaitis — antrasis vicepirmininkas, Ignas Sakalas — trečiasis vicepirmininkas ir K. Bertuzienė — ketvirtoji vicepirmininkė; Povilas Žumbakis, Sr. — sekretorius, St. Juras — išdėstymų; St. Rauckinas, Kazys Rubinas ir A. Zailskis — išdo globėjai; dr. Petras K. Bobelis — daktaras kvotėjas; dr. K.

Šidlauskas — teisinis patarėjas; Antanas Gulbinskas, Albinas Kurkulis ir St. Juras — rinkti informacijos komisijon.

Aukščiau išvardintieji, išrinkti vadovybėn, kartu eis ir seimui priimti ir globoti pareigas. Pirmininkavęs sveikino išrinktą vadovybę linkėdamas gerų sėkmių, nes jos laukia nelengvas darbas.

Naujai išrinktasis pirmininkas kun. A. Stašys, turįs daug patyrimo visuomeninėje veikloje, dėkodamas už pasitikėjimą, prašė visų valdybos narių glaudaus bendradarbiavimo ir tik taip dirbdami galėsime daug nuveikti Susivienijimo gerovei.

65 seimo reikalai
Darbotvarkėje buvo numatyta, kokios turėtų būti sudarytos komisijos seimui priimti ir jį globoti, kaip registracijos banketo, religiniam reikalams, išvykos, ir kitos. Šis labai svarbus punktas paliktas tvarkyti naujai apskrities valdybai, parenkant kiekvienai komisijai vadovus, o šie pasirenka talkininkus ir t. t.

Susirinkimas praėjo labai darbinėje nuotaikoje ir pas visus jautėsi atsakomybės pareigą, ypač prieš įvykiantį seimą.

Susirinkimas užbaigtas maldą, kurią sukalbėjo kun. C. Auglys.

IŠ NEPALIAUJAMOSIOS P. P. ŠVČ. PARAPIJOS

Kun. J. P. Angelaitis, parapijos klebonas

Pirmasis šios parapijos klebonas buvo a.a. kun. Antanas Karužiškis, berods, čia klebonavęs devynerius metus.

Sekančiu klebonu vyskupas paskyrė dabartinį kun. Juozą P. Angelaitį, kurs perimdamas pareigas buvo susirūpinęs parapijos ateitimi. Kun. J. Angelaitis yra gimęs 1904 metais rugpjūtio 24 d. Smithon, Pa. Kunigu buvo išvestas 1934 metais gegužės 26 d. Jis yra buvęs vikaru Clevelando Šv. Jurgio parapijoje ir Akrono Šv. Petro parapijoje.

Kun. J. P. Angelaitis yra daug gero padaręs senajai lietuvių kartai ir labai daug padėjęs naujiesiems ateiviams. Žinodamas tremtinių padėtį, kiek išgalėdamas siūsdavo maisto ir drabužių. Kai kuriem atvykus į Clevelandą priglaudė savo senoje klebonijoje, o kitus savo motinos namuose.

Padidėjęs parapičių skaičius ir parapijos išdėstymai, iš tremties atvykus architektai ir kontraktoriai Juozui Augustinavičiui, inž. St. Kudokui paruošus planus pradėta statyti nauja šviesių plytų bažnyčia, iš kurios už poros metų suskambėjo varpai šaukiantys parapičius išklausti Šv. Mišias ir padėkoti Viešpačiui Dievui už suteiktą jį klebonui malonę pastatyti gražią ir modernią bažnyčią, kuri pradėta statyti 1950 metais, baigta 1952 metų pabaigoje. Po to pradėta statyti

LRKSA 85 metų sukakties Naujų narių vajus

VAJUS TĖSIS IKI 1972 METŲ 65-tojo SEIMO

Reguliarūs komisai ir didelės dovanos laimėtojams

Direktorių Taryba metiniam susirinkime, įvykusiam 1971 m. balandžio mėn. 28-30 dd. centro įstaigos patalpose, Wilkes-Barre, Pa., plačiai apsvačiusi Susiv. reikalus, priėjo išvados, kad vienas iš geriausių būdų paminėti garbingą Susivienijimo sukaktį yra didinimas narystės ir čia pat priėmė tokį naujų narių vajaus planą.

Vajui vadovauja Susiv. centras, kooperuojant Vajaus komisijai.

Informacijos teikiamos, propaganda vedama ir daviniai skelbiami "Garse", specialiais biuleteniais iš centro ir per kitus Susivienijimui prieinamus ir palankius laikraščius.

Vajaus metu naujai suorganizuotų kuopų nariai priskaitomi prie vajaus kontesto, organizatoriaus kreditan.

KOMISAI IR SPECIALIOS DOVANOS

Už sukaktuviniam vajui įrašytus naujus narius skiriamai regularūs komisai ir specialios pinigines dovanos.

Pirmoji pinigė dovaną — \$300.00 bus išmokėta, jei bus įrašyta nemažiau 60 naujų narių (surinks 600 balsų). Tokio skaičiaus nei vienam organizatoriui neįrašius pirma dovaną atkris.

II-ji dovaną — \$150.00, turi įrašyti nemažiau 30 naujų narių;

III-ji dovaną — \$100.00 — 25 narius;

IV-ji dovaną — \$75.00 — 15 narių;

V-ji dovaną — \$50.00 — 10 narių;

VI-ji dovaną — \$25.00 — 5 narius.

Aukščiau nustatytas specialias dovanas gaus bile kuris organizatorius įrašęs nurodytą skaičių naujų narių.

Vajaus laiku bile kurioj kuopoj gali susitarę darbuotis kad ir keli prirašinėtojai (organizatoriai) ir sujungtais daviniais lengviau sudaryti nustatytas naujų narių kvotas ir laimėti dovanas.

Vajui užsibaigus bus paskelbti pilni daviniai organe "Garse", taipgi geriausia pasidarbavusių bus dedamos nuotraukos su atitinkamais paaiškinimais.

Direktorių Taryba ir Vajaus komisija kviečia kuopų veikėjus naujų narių įrašymo darban.

Už kilnų darbą jūs laukia komisai ir specialios dovanos.

Direktorių Taryba ir Vajaus komisija

LRKSA 160 KP. PAGERBĖ ELZBIETĄ SAMIENĘ

Chicago, Ill. 1972 m. vasario 13 LRKSA 160 kp. metinis susirinkimas įvyko Šv. Mergelės Marijos Nekalto Prasidėjimo parapijos mokyklos patalpose.

Susirinkimas pradėtas maldą. Šiame susirinkime kuopos narė Elzbieta Samienė, kaip nepalstama darbuotoja Susivienijimo su plačiąja lietuviška visuomene vakarienes banketo rengimo klausimas pavestas spręsti valdybai. Kuopos sekretorius J. Jokubka pranešė, kad salė užsakyta pas B. Pakštą, California ir 38-tos gatvių kampas. Pasiūlyta paskirti po 10 dol. Šv. Mergelės Marijos Nekalto Jurgio Juodžio "Tautos keliu" lietuviškų spalvotų paveikslų albumas su linkėjimais ir su kuopos valdybos narių parašais.

Garbės narė E. Samienė pareiškė gilią dėkingumą ir, kaip visada, būdama kukli, ji aiškino, kad nesanti nusipelnusi tokios pagarbos. Pastebėjo, kad nors amžiaus našta slėgia pečius, bet ir toliau dirbsianti lietuviškos gerovei.

Valdybos rinkimas

Po kuopos valdybos pranešimų ir atstatastydinimo, sekė naujos valdybos rinkimas. Dr. V. Šimaitiui pasiūlius, kun. V. Bagdanavičiui parėmus prašyti pasilikti senąją valdybą ir 1972metam, tik vieton mirušio išdo globėjo a.a. V. Gudaičio darinti Bronę Rusteikiene, susirinkimas pasiūlymą priėmė.

Naujos valdybos sąstatas yra toks: kun. V. Bagdanavičius, M.I.C. — dvasios vadas; St. Juras — pirmininkas, K. Ulevičius — vicepirmininkas, F. Seretickas — finansų sekretorius, J. Jokubka — protokolų sekretorius, K. Bertuzienė — izdi-

ninkė, dr. V. Šimaitis ir Br. Rusteikiene išdo globėjai.

Pareiktis pageidavimų stengtis į 65 seimą išrinkti atitinkamą skaičių atstovų; ieškoti naujų kandidatų Susivienijimo narystėn; paruošti keturi pasiūlymai Statutų komisijai, kad patiektų seimui; narių susitarinimo su plačiąja lietuviška visuomene vakarienes banketo rengimo klausimas pavestas spręsti valdybai. Kuopos sekretorius J. Jokubka pranešė, kad salė užsakyta pas B. Pakštą, California ir 38-tos gatvių kampas.

Pasiūlyta paskirti po 10 dol. Šv. Mergelės Marijos Nekalto Jurgio Juodžio "Tautos keliu" lietuviškų spalvotų paveikslų albumas su linkėjimais ir su kuopos valdybos narių parašais.

Garbės narė E. Samienė pareiškė gilią dėkingumą ir, kaip visada, būdama kukli, ji aiškino, kad nesanti nusipelnusi tokios pagarbos. Pastebėjo, kad nors amžiaus našta slėgia pečius, bet ir toliau dirbsianti lietuviškos gerovei.

St. Juras

Japonijoje, Sapporo vykstant 11-ioms žiemos olimpinėms žaidynėms, ten eksponuoti ir lietuviškojo gintaro meistrių darbai. Liaudies meno draugija iš Vilniaus į Japoniją pasiuntė gintaro kolekciją. Ją sudaro: vėriniai, pakabučiai, sagės, apyrankės ir kt. S. Žalėnė sukūrė specialiai olimpiadai gintaro spalvų vėrinį, gi V. Kristūnas — gintaro medalionus su metalo apdaila.

Zurnalistų sąjunga vasario 6 Jaunimo centre Chicagoje surengė spaudos konferenciją su Vliko ir Alto pirmininkais. Iš k. sėdi kun. A. Stašys, Vliko pirm. dr. K. J. Valūnas, Liet. Žurnalistų Sąjungos c.v. pirmininkas kun. J. Vaišnyas, Alto pirm. dr. K. Bobelis, kun. P. Cariva, stovi J. Vaidelys, M. Gudelis, K. Drunga, V. Meškauskas, A. Puzauskas, P. Petrutis, J. Janušaitis, V. Šimkus, V. Kasnūnas. Nuotr. A. Gulbinsko

Lietuviams katalikams vertėtų kuolabiausia glaustis prie savo parapijos ir ją remti, o kun. kl. J. P. Angelaičiui Dievas tesuteikia tvirtą sveikatą ir toliau rūpestingai darbuotis parapijos ir lietuvių naudai.
Granitas

Studentų teatras veikia

Vilniaus universitete veikia studentų teatras, jau pastatęs visą eilę veikalų. Jį sudaro teatrinėje studijoje, prie estetikos katedros atkakliausiai dirbą studentai. To teatro repertuaras remiasi originaliajame dramaturgija, jaunaisiais autoriais, nevengiama kamerinių spektaklių su polinkiu į psichologizmą, simbolius. Nors universitetas teatrą remia, tačiau jis neturi pastovios patalpų ir daug energijos išvaistoma ūkiniams reikalams. (Elta)

Kiekvienam lietuviui patartina įsigyti LRK SUSIVIENIJIMO ISTORIJA

PARAŠĖ DR. PROF. ANTANAS KUCAS
370 pusl., daug nuotraukų

Skatydami Susivienijimo Istorija susipažinsit su pirmųjų lietuvių ateivių pergyvenimais, vargais ir rūpesčiais; susipažinsit su pirmųjų draugijų, organizacijų, parapijų, švietimo, kultūrinio ir ekonominių įstaigų steigimu; taipgi susipažinsit su Susivienijimo nuetais keliais, veikla ir nuopelnais savišalpos, religinėje, kultūrinėje ir tautinėje srityse.

KAINA: kietais virželiais \$3.00; miškėtais — \$2.00

UŽSISAKANT KREIPKITES SUSIV. CENTRO ĮSTAIGON:
P. O. Box 32 (71-73 S. Washington Str.), Wilkes-Barre, Pa. 18703

GARSAS • Lithuanian U.S. Alliance of America

English Section

Edited by P. P. CINIKAS, M.I.C.

Vyts Beliajus ...

Mister Folk Dance

Loretta Stukas

As a young boy in Lithuania, Vyts Beliajus vowed to "someday make friends with every type of people on earth." Arriving in the USA, and noting the average American's lack of knowledge about Lithuania, he also promised himself that he would acquaint the residents of his adopted homeland with Lithuania and its rich culture. In his short lifetime thus far, the energetic Vyts has managed to realize both these pledges and then some, with the use of the simple folk dance!

Vyts Beliajus, born in Lithuania, came to the United States in 1923 with his 85-year old grandmother, and settled in Chicago. After spending a few years getting acclimated to his new surroundings and learning a new language, he launched headfirst into the activity closest to his heart... folk dancing.

As he began to teach and learn about folk dancing informally, he especially delved into the Lithuanian folk dance, which was just being "reborn" in Lithuania and elsewhere. In 1933, the first Lithuanian folk dance club of the world was born in Chicago, Ill. Organized and directed by Vyts Beliajus, the group called themselves the "ATEITIS" Dancers. They went on to become one of the leading Lithuanian folk dance groups of the USA, just as popular among Americans as in Lithuanian circles. Under Mr. Beliajus' direction, they were the first American dancers to appear at a huge week-long festival in Toronto, Canada, June 8-15, 1947. They were also the first to perform kolos with the Duquesne University Tamburitans at the National Folk Festival held in Constitution Hall in

Washington, D.C. The "Ateitis" Dancers are active even today... but many of the original dancers have their children dancing in their places!

Traveling Teacher

In 1934, the Chicago Park District hired Vyts to teach ethnic folk dancing, and he began instructing in parks whose areas contained large ethnic populations... Lithuanian, Judeo-Palestinian, Polish, Mexican, Czech, etc. He co-sponsored the first large-scale folk festival for the Parks District, held at Soldier's Field Sept. 7, 1936. Vyts' Lithuanian, Polish and Jewish groups participated in the festival, which was a smashing success. From 1936-1939, Mr. Beliajus published the first folklore magazine devoted to the folk dance, called LORE, under sponsorship of the Chicago Park District.

Vyts found his experience with teaching folk dances of various nationalities exciting, and the people he met this way most interesting. Deciding to delve further into "ethnics", Vyts presented several folk ballets, where genuine folk dances, folk songs, customs and dialogue were employed. Some of the finest Lithuanian, Polish, Jewish and Hindu customs were portrayed. Later, he also presented the first Hindu Folk Ballet, commissioned by the Hindu Vedanta Society, to commemorate the birthday of Sri Ramakrishna. This event was highly praised by several critics of the Chicago Tribune and other Chicago papers.

By 1940, Vyts had become one of the outstanding traveling folk dance teachers in the country, having traveled to more than 200 universities, colleges and

institutions. He introduced recreational folk dancing at the International House of the University of Chicago, and printed the first two books on the folk dance for the current era, "Dance and Be Merry," Vols 1 and 2, Clayton F. Summy Co., 1940 and 1941.

Never forgetting his Lithuanian heritage, and in fact always spreading its appreciation among non-Lithuanians, Vyts is responsible for countless "firsts" in the Lithuanian-American Community. He presented the first all-Lithuanian art exhibit in Downtown Chicago May 23 to June 6, 1936, printed the first Lithuanian folk dance book in English, issued, with FOLK-CRAFT, the first record album of Lithuanian folk dance music and collected and translated the first book in English on Lithuanian folk legends.

"Honor Man of the Year 1972"

Having firmly established an appreciation of Lithuanian folk dances in Chicago, Vyts moved his talents south — to Fairhope, Ala., where, in 1943 he presented the South's first international folk dance festival. Some 20 years before ecumenism became an "in" thing, Vyts presented the first ecumenical Easter Passion Play in which all churches of Fairhope participated... the VIA DOLOROSA. It was in Fairhope also that Vyts founded the new well-known and popular folklore magazine VILTIS, (Hope) during May 1942. Initially mimeographed service letter to men in uniform, it appeared in printed form in Sept.,

1943, and this year celebrates its 30th anniversary. It is now published in Denver, Colo., and carries news of ethnic dances, dancers, and items of interest to ethnic-minded readers. Naturally, news of the Lithuanian community and culture finds its way into the magazine most frequently!

Today, Vyts' official address is Denver, Colorado, but his true home is wherever folk dancing can be taught, Lithuanian culture can be advanced and interesting people can be found. He travels, teaching and learning about dancers and dancing... has friends and interests everywhere... and is appreciated by people of all nationalities. He has been mentioned in such international publications as THE LITHUANIAN ENCYCLOPEDIA, THE BEST KNOWN LITHUANIANS IN THE UNITED STATES, and THE HISTORY OF LITHUANIANS IN CHICAGO, and ARTE LITUANO, (printed in Colombia and dealing with the Lithuanian fine and folk arts.) In mid 1971, Western Illinois University in Macomb, Ill., presented Vyts with a certificate and medal for "promoting international understanding in the media of folk dancing", and earlier, the American Legion, Don Varnas Post, Chicago, honored him for his work with the USO. On Thanksgiving, 1971, here received a certificate of recognition during the 20th Kolo Festival Anniversary in San Francisco, for "contributions to the cultural enrichment of America", and was selected the

Vyts at ease between dances

Fr. Zdebskis cried out...

"Give Us Real Freedom of Worship"

A typewritten account of the arrest of two Lithuanian priests was circulated to Western newsmen in Moscow by underground sources on November 26th. The priests were identified as Rev. Juozas Zdebskis of the town of Prienai and the Rev. Prosperas Bubnis, parochial priest of Girkalnys, near Raseiniai.

Priest Beaten in Prison

The underground report circulated in Moscow maintains that Rev. Zdebskis was beaten in prison during the investigation that preceded his trial on November 11th. His mother, the report said, had difficulty recognizing him during her subsequent visit.

In court, Rev. Zdebskis maintained he considered it his duty to give children religious instruction if their parents asked him to do so. (A 1966 Soviet decree prohibits informal religious instruction for minors, while the 1968 code on marriage and the family even restricts parents from giving such instruction to their own children.)

"Cohesiveness of Lithuanian Catholics"

According to The New York Times (Nov. 27, 1971), "the cohesiveness of Lithuanian Catholics was suggested in a protest addressed to the Soviet leadership by the parishioners of

Honor Man of the Year, 1972, by the American Association of Physical Education, Health and Recreation (AAPEHR).

Editor's Note:

It has been our pleasure to know Vyts for a number of years and he has written many pages for me for other magazines that I edited. He may not be too punctual, but he fulfilled his promises sooner or later and did the required job very well. We would like to add our word of congratulations to him upon this very happy occasion. May he long dance merrily to the music of many nations and always be an inspiration to those whom he teaches. May he always be nimble and quick spreading love of all men through the love of his life, the dance. May the Good Lord ever bless him and keep him. P.P.C.

Prienai, 20 miles south of Kaunas, after their priest, Father Zdebskis, was arrested on August 26th.

"Charging that the arrest was contrary to Soviet law and the Constitution, the protest said:

"We ask the leaders of the Soviet state to give us real freedom of worship and religion and to give freedom to priests to fulfill their functions without fear of harassment."

Children Grilled about Priest

About 10 children were reported to have been called as witnesses in Rev. Zdebskis' trial. Several children were said to have remained silent or to have wept when questioned.

Father Bubnis was arrested when local party officials found 30 children waiting in his church to be tested on religious knowledge in preparation for confirmation.

Children Asked to Denounce Priest

According to the report, the children were taken to the firehouse in the town of Raseiniai, 45 miles northwest of Kaunas, and were asked to write out a dictated statement accusing the priest. Several children were taken ill as a result of the experience.

The trial of Rev. Bubnis took place on November 12 in Raseiniai. He was sentenced to one year of prison.

"The religious issue", The New York Times maintains, "has been particularly acute in Lithuania, the only one of the Soviet Union's 15 constituent republics with a predominantly Catholic population. Although ties between Lithuanian Catholics and the Vatican have been virtually cut by the Soviet authorities, religious life in parishes appears to remain active."

U. S. Press Comments on Priests' Arrest

Editorial comments on this subject appeared in a number of newspapers throughout the world. The Citizen Register (Ossining, N.Y., Nov. 30, 1971) commented under the heading "Religion Behind the Curtain".

SUBTERRANEAN SECRETS OF OLD VILNIUS

Antonia M. Wackell

People tell many fascinating legends about the ancient past of Vilnius, a city built in 1323 on both sides of the river Neris, surrounded by forests and hills; the city, legend records, that was built after the appearance of an iron wolf in a dream to Gediminas when he had camped at the site. Dream-diviners told him that he would build a fortress here which would be the mighty heart of the whole land.

The thick Cathedral walls would make the fortress impregnable if a pure living heart were buried under the foundation stone — or so the High Priests told Gediminas.

True to that interpretation, a lovely, white-robed maiden with yellow blossoms of rue (symbol of purity) in her hand took her place in the excavation prepared for the stone. But when the stone was being lowered it touched the flowers in her hand and was splintered into a thousand fragments leaving her unharmed. Despite the High Priests, Gediminas refused to bury any victim under the foundation stone.

They tell about the narrow passages, continuous Old City

streets, miracles of art, churches such as Sts. Peter and Paul, the Gothic Church of St. Anne's that so pleased Napoleon that he considered transferring it intact to Paris.

They tell about the antiquity of this city's past, about the industrious people who built the city on the river and defended it from all adversaries. Every building is veiled in legends and traditions. Perhaps most of the legends (certainly the most mysterious) revolved about the undergrounds of Vilnius and its secret treasures. However with investigation of these subterranean passages the romantics of legends are exploded.

It is now conclusive that there is not, nor ever was, an underground in Vilnius which could have been dug out under open fields unrelated to the now existing buildings above. All the known underground mysteries of the city are still extant: ruins of such structures as fortresses, convents, churches, rooms and homes. As to the commodious depths of the ruins, the sandy loam of old Vilnius enabled the builders to arrange an construct spacious underground

The coat-of-arms of Lithuanian capital, Vilnius (XV Century)

rooms.

After fires and wars — Lithuania was the battlefield of many wars, old and recent, — the gutted or collapsed building walls fell into ruins. Subsequently, they sank into the ground and over the old foundations new homes were con-

structed. In the older ruins, more recent supports, ceilings and roofs have been found. Frequently, in razing the structures or changing the construction a portion of the old ruins would show up. It is from such ruins that legends originated about the

secret underground labyrinths that extended even to the city of Trakai.

Archeological work has been done in the Old City whose ruins are architecturally interesting. From a historical and architectural viewpoint, the most interesting is the underground of the old Cathedral, where lie the ruins of previous cathedrals and church foundations built in the days of Vytautas or even earlier.

The Cathedral has been many times restored and reconstructed, but it was not until the late 1800s and then thru the genius and efforts of architect Stuokos-Gucevicius that the present evidence was acquired.

Because of the threatening spring floods, the architect boarded the Cathedral's foundation with huge underground drain canals, welled up many underground openings and isolated various crypts and underground rooms.

In 1931, after a severe flood, work was begun to strengthen the cathedral's foundations and walls. Unexpectedly, urns with the remains of Vladislavas Vaza were discovered, and later, a crypt with the remains of the Polish Queen Barbara Radvilaitis (Radzwell), the Lithuanian Grand Duke Alexander.

All the relics were removed and placed beneath St. Casimir's Chapel in a mausoleum designed by architect J.

Kluso. To this day, tours are permitted for viewing. It is interesting to know that the earliest burial pits have also yielded iron knives, chisels, spears, swords, sickles, Bronze bridles, gold and silver ornaments, spurs, bracelets, buckles, clasps and glass beads.

However, the cathedral's underground has also not revealed many secrets — among them, the burial place and remains of Grand Duke Vytautas who died in 1430. It is doubtful that it ever will be, because from all the rebuilding from the time of Vytautas to the present, the floors of the Cathedral have thickened to almost 167 centimeters.

Many interesting legends could be told about other churches in Vilnius, about convents and undergrounds, particularly about the celebrated underground of the Dominican Church with its skeletal bodies.

In 1934, Vilnius University students tried to investigate these undergrounds. A more involved investigation of the subterranean passages took place later under the direction of historians, archeologists and architects. Students also helped in this work. It was disclosed that the first church was built here during the time of King Mindaugas about 1200. Later, after fires and wars (this church was virtually reconstructed (re-

Ed Mankus brings back . . .

FILM FROM LITHUANIA

A photographer from the Chicago Tribune took his family to Lithuania for a vacation and he came back with 1900 color slides. Showing these slides under the auspices of the Balzekas Museum of Lithuanian Culture, he caused a sensation in Chicago. He has had three showings to full houses. Mr. Balzekas, who sells Plymouths and Chryslers for a living and devotes a good part of his building space to the museum, moved the autos in his showroom to accommodate over four hundred viewers, who wanted to see the extraordinary pictures that Mr. Mankus brought back from Lithuania.

Mr. Mankus took his wife and son to Lithuania because his father always wanted him to visit Lithuania. After his father's death he was determined to fulfill his wishes and he visited the land of his father's birth. Ed's wife and son speak very little Lithuanian and Ed's knowledge of the language is fair, but they enjoyed their trip. Now the people of Chicago are enjoying Ed's films.

When showing the slides, Ed uses a special technique which gives the projections an extra dimension. He does not make too many comments on the scenes, because he is not too familiar with the history, geography and the political aspects of the enslaved nation. The pictures he showed and those he could not show told a great story, which is worth commenting on.

Couldn't Show Everything

Ed Mankus admitted he could not show everything that he would have liked to show, because he could not go where he wanted to go. The Intourist Company, which is the only licensed travel agency allowed

(built five times), its original style has changed.

Under the existing Dominican Church there is an extensive underground system which for many ages was used for burials. Countless numbers of skeletons are heaped in one underground.

Nowadays, the complete restoration of Subaciaus-Boksto streets and crossroads has aroused a great deal of interest. There stand the most impressive and perhaps the only extant remains of a fortress — the bastion on Boksto Hill.

This fortress was built by Gediminas in the 13th century. It was the most important defense on the hill and is now called the tower of Gediminas. At the foot of the bastion he built a castle more suited for a residence, and around it a town. The ruins of the upper castle and the single remaining tower are said to be the symbol of the national spirit.

Later the fortress lost its importance, the bastion was forgotten and eventually fell underground being covered by the earth. Its walls were about 120 m. in length, 5 m. high and 4 m. wide.

An interesting discovery was made while putting the underground of Sts. John and Basil Church in order. One very old wall section revealed the underground room of Tiskevicius.

During World War II, people took refuge and lived secretly in the Old Vilnius undergrounds, ancient channels and excavations. They were able to communicate with each other thru these underground labyrinths.

Old Vilnius will part with still more architectural and historical secrets, once the city's underground will be explored and investigated more widely.

to conduct tours of Soviet Russia and its subjugated states, has chosen only certain cities that can be visited. In the case of Lithuania, only four Lithuanian cities are open for tourists: Vilnius, Kaunas, Druskininkai and Trakai.

If a visitor has relatives in Lithuania and wants to meet and visit with them, they must meet the visitor from U.S. or Canada in one of the above mentioned towns. The visitor is not allowed to roam the country to the various villages. A former native of Lithuania cannot visit his parents' graves or village. Some visitors claim they have borrowed cars from relatives and visited the home village, but that is a risky matter. They must get special permission from a known commissar or party representative. Some brag that they were able to visit their friends and relatives in their home towns. These are rare cases and often some secret deal was made to be granted that privilege.

Mr. Mankus did not have that privilege. He visited only the specified towns. As to the slides he did show, there is no doubt about his professionalism as a photographer. He visited Lithuania in the summer when nature was in the fullness of its glory, and he had the full cooperation of the weather during his entire vacation. The showing would have been more instructive if he had had a fuller grasp of the language and a greater knowledge of Lithuania.

The Pictures Showed a Lot

When a tourist signs up for a trip to Lithuania, he cannot bypass Moscow or Leningrad. Those cities are a must on a tourist's itinerary. The hotels cannot be chosen, because they are assigned. There is no choice of rooms; the prices are all the same. The number of days in Moscow or Leningrad is specified by the travel agency. Meals are taken in the hotel restaurants. All the costs of the trip are paid in advance. Dollars have the value set by the government, because the ruble is not on the world market and fluctuates only as much as the Soviets allow. The value of the

WHERE ARE THEY NOW?

Vince Banonis

Vince Banonis is now vice-president for marketing and sales for Burkart-Randall, a company located in Detroit, the city in which he played the last three years of his National Football League career. Vince was a graduate of Detroit, so he was, in effect, a native son returning and remaining.

When queried concerning the names of those whom he best remembered he listed Bill Osmanski of the Bears, as a hard runner, Goerge McAfee, also of the Bears, as an exciting runner and receiver, Steve VanBuren as a great power runner, and "Buster" Ramsey of the old Chicago Cards as an outstanding guard and linebacker.

Upon being asked his greatest thrill in football "Bananas" replied, "Being selected on Grantland Rice's All-American Team in 1941. Also playing on three professional world championship clubs — the Chicago Cards of 1947 and the Detroit Lions of 1952 and 1953."

He and his wife, Marilyn, have four children. Their eldest son Vince is attending Michigan State, their only daughter Carolyn is a graduate of Mercy High School, while their two younger sons, Jim and Steve are still in high and junior high school respectively.

At prayer before the shrine of Our Lady of Vilnius. (Photo by Mankus)

U.S. dollar is set far out of proportion to the value of the ruble. In fact, one dollar will not buy one ruble; about 11 cents must be added to exchange it for one ruble. It is according to this scale that one must pay when arranging a tour to Lithuania.

The colorful scenes shown by Mr. Mankus were all very interesting for their beauty and their backgrounds. This was not intentional, but a natural part of the pictures. Scenes of shopping trips were especially interesting.

The stores lacked the lustre and inventory usually seen in the United States. The shelves were never filled with rows and rows of products to be sold. There were no extensive displays of goods and very few mannequins to feature clothing. Much of the merchandise was on ordinary racks. Ed did show how a huge box of purses from Czechoslovakia was put on sale and sold out in a matter of minutes.

The Pictures Speak for Themselves

As he projected the pictures on the screen in beautiful combinations and rhythmic flow, Mr. Mankus was the soul of discretion. There were many things he did not need to say; the scenes spoke for themselves.

In the towns that he visited, he snapped scenes of natural and architectural beauty, scenes that could be enlarged and used as murals to decorate a wall. The views of the Nemunas river were especially striking and flowed along to the recorded tune of "Plaukia Sau Laivelis" as sung by the Aidutis choir under the direction of Alice Stephens.

Official repression and harassment, Moscow's threshold of tolerance for any religious practice is extremely low.

"This is illustrated in the account of two Roman Catholic priests sentenced to a year's detention for instructing children to take their first communion in Soviet Lithuania.

"The Soviet constitution supposedly grants freedom to perform religious rites. But what the constitution appears to give is taken away by various laws and decrees, which, among other things, provide an all-purpose weapon by making it a crime to "perform deceitful acts with the aim of arousing religious superstitions." For added measure, religious instruction of minors — even by their parents — is rigidly circumscribed.

"The obvious objective is to let religion die out as the older generations pass on.

"And yet, as we see again in the Lithuanian cases, the torch is still being passed to the young — despite all the laws and penalties." (Rita)

Children were his favorite subjects and they are seen in the fore and background of many slides.

Many of the audience were nostalgically returned to sights they had once personally gazed on.

We always wondered what the famed Laisvės Alėja (Liberty Boulevard) was really like. Many of our Lithuanian friends rave about that street. We can truly agree with them. It was shown and shone in all its glory on a gorgeous sunny day.

It can truly be said that Lithuania is a country of open roads, because there are very few cars on thoroughfares and highways. The pictures showed that very few people own autos in that country. Some bicycles are used by the townsfolk, but fewer than shown in the scenes from China during Nixon's trip.

Congratulations Mr. Mankus

Even before the pictures were shown in Chicago, the Intourist travel bureau had 11 tours scheduled for this year, some through Moscow and others through Leningrad, but none directly to Vilnius. Each group of tourists must visit the Soviet centers. Mr. Mankus' film gave a good picture record of Moscow, beautiful yes, but nothing beyond the usual tourist variety.

There is great interest in these tours. Three or four of them were sold out as of March 1st. Many are going for sentimental reasons, to visit relatives, recall old memories, etc. Even with all the restrictions imposed upon the traveler, the temptation to visit the land of one's birth or one's forebears is hard to resist.

These trips are a good source of American dollars for the Soviets. With the 100 percent taxes on packages sent to relatives in Lithuania and the large amounts spent by travelers, the Soviets certainly garner huge sums with little effort, all this by working on the sympathies and emotions of people, whose love for relatives in tragic circumstances brooks no thought for the enormous costs.

Mr. Mankus' travelogue of his vacation to Lithuania was the output of an adept and sensitively delicate professional photographer. The Chicago Tribune can well be proud of his talents and we are happy we saw what he saw in the land of our parents. P. P. Gabris

Sister M. Gertrude, member of the Congregation of St. Casimir, died at the retirement home in Chicago on March 1st. She entered the community from S. Joseph parish, Scranton, Pa., and taught at many of the grammar schools conducted by the congregation. Sister retired from teaching in 1964.

Rev. Francis J. Valukevicius, pastor of St. George parish, Rochester, N. Y., died Feb. 2nd, after a short illness. Father Frank was a native of the parish he conducted for 15 years. He was a very unusual pastor in many ways. His rectory was frequented by many of the priests of the diocese because of his custom of designating one day a week as Lithuanian day and serving Lithuanian food during that meal. Fr. Frank is survived by his mother and a sister Ann.

Rev. Anthony Micinas, MIC, has been appointed pastor of St. Casimir parish, Worcester, Mass. Fr. Joseph Budzeika, MIC, is the assistant. The Marian Fathers were invited by the bishop of the Worcester diocese to conduct the parish founded 75 years ago. Fr. John Jutt, a very active Knights of Lithuania leader, was one of the last pastors. He died suddenly in London after a visit to Africa with his two brother priests.

John Byanskas, retired engineer from Western Electric of Chicago and a well known Lithuanian musician, died Feb. 11th and was buried in St. Casimir Cemetery. For 50 years John directed choirs, accompanied singers and led orchestras. A month before his death, Chicago Lithuanians honored him with a testimonial banquet, where many of his soloists and choir members gathered to pay him homage.

Casimir Oksas, a colonel in the United States Army Reserves, is Chicago comptroller of U. S. Corps of Engineers. Col. Oksas served in Korea and Berlin. In civilian life he is one of the vice-presidents of Mutual Federal Savings and Loan Association and president of the Lithuanian Chamber of Commerce of Illinois. He is also active in civic and Lithuanian community affairs.

Eleanora Ruta Vitkus, Ph. D., holds a full professorship at Fordham since 1962 and is director of the biological institute. Since 1942 Prof. Vitkus has aided 65 of her students to attain M. A. degrees and 26 others to earn Ph.D. degrees.

Dr. Vytautas Vardys, professor at the University of Oklahoma, is the founder of the Association for the Advancement of Baltic Studies. He is spending his summer in Germany teaching special courses on Slavic studies.

The IV Lithuanian Folk Dance Festival will be staged in the International Amphitheater, Chicago, July 2nd, as part of the World Lithuanian Youth Congress, which starts June 1st and continues thru Aug. 15th in various localities. The central scene of the youth congress will be in Chicago. The folk dance festival will include dance from the United States, Canada and South America. The entire congress and festival will cost the organizers almost 225 thousand dollars. Mrs. Ona Breichmanas of Dundas, Ontario, is the coordinator of the dances. The executive secretary is Mrs. Birute Vindasius of Chicago. Dr. L. Kiaucelis, also of Chicago, arranging the financing of the dance festival which will cost 95 thousand dollars. The dance groups have been rehearsing for two years. Mrs. Braichmanas has visited almost all of the groups, acquainted them with the various dances and supplied tapes of the music that will be used at the festiva. The dancers themselves will pay part of the transportation and living costs. South Americans plan to charter a plane for their trip to the States. Lithuanians wishing to see a tremendous, colorful display of the Lithuanian dance (about two thousand dancers are expected) should plan on being in Chicago for the Fourth of July week-end. This dance festival should be the best that has ever been staged in Chicago.

Journal People Events Places

R. Kazys Yakutis, baritone from New York City, formerly of Worcester, Mass., sang in Chicago for the first time and made such a big hit that he got three bids for future concerts. He appeared for the Lithuanian daily "Draugas" at the annual awards concert when 1000 dol. was presented to the author of the best novel written in Lithuanian during the previous year. This year's winner was Vacys Kavaliunas of Cleveland for the novel "Aidai ir Šešėliai" (Echoes and Shadows). The book was published by the Lithuanian Book Club, which issues one book a month, all of them printed by the "Draugas". The prize winner is announced after the first of the year and presentations are made in March of each year. This year's award was donated by Mr. and Mrs. Allen Andrulis, owners of the Andrulis Michigan Farm Cheese Co., Fountain, Mich.

"Grandinėle", a Lithuanian folk dance group from Cleveland, which is tops in that art for the United States, presented two shows in Chicago on March 18 and 19. The troupe was given a half page color spread in the Chicago Tribune on St. Patrick's day. Its interpretation of the Lithuanian dance is so superior that it merits the publicity. Last year it made a tour of South America and won wide acclaim. Cleveland also boasts of the Ciurlionis Choir which recently made a similar trip and was acclaimed by heads of several South American countries.

"Juratė ir Kastytis", a Lithuanian opera based on folk lore, will be presented in Chicago April 29-30 and May 6-7 at Maria High School auditorium by the Chicago Lithuanian Opera. The premier performance will cost a small fortune, because the orchestration by K. Banaitis is for a large group of musicians. The scenery is original and so are the costumes. The production has the co-operation of the entire artistic community of Chicago. This opera has been in preparation for more than five years.

"Linksmoji Naslė" (The Merry Widow) was presented on March 4 and 5 by the recently revived "Pirmyn Chorus" of Chicago under the direction of Chas. Stephens, veteran choir director. Last year the same group presented "Die Fledermaus" also to a packed house at Marian high.

